Päiväys
3.11.2026

Diaarinumero
706/03.04.04.04.23/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

3.11.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **10.11.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 3.11.2026 nro 1393/2026, valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa, Lempäälä.

Luvan hakija

Destia Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **3.11.2026–10.12.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **10.12.2026**.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 1393/2026

3.11.2026

Dnro 706/03.04.04.04.23/2025

Asia Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija Destia Oy

Päätös, josta valitetaan

Lempäälän kunnan viranomaislautakunta 29.4.2025 (23.4.2025 § 18)

Destia Oy on hakenut maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista lupaa kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja louheen murskaukseen sekä rakentamisessa syntyneen louheen vastaanottoon ja murskaukseen. Hakemus koskee Lempäälän kunnassa sijaitsevaa kiinteistöä 418-439-3-6 Metsä-Pietilä. Lupaa on haettu 31.12.2030 asti. Alueella on voimassa maa-aineslain mukainen lupa kallion ottamiseen 5.12.2027 saakka ja ympäristönsuojelulain mukainen lupa louhintaan ja murskaukseen 6.3.2030 saakka.

Viranomaislautakunta on hylännyt hakemuksen.

Päätöksen perusteluina on muun ohella todettu, että kun otetaan huomioon lupahakemuksen mukainen sijaintipaikkaa ja sen vaikutusaluetta koskeva kaavatilanne sekä lupahakemukseen saadut lausunnot, on hakemuksen mukainen toiminta ristiriidassa sijoituspaikan voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan sekä Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kanssa. Haetun toiminnan katsotaan vaikeuttavan alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen (maa-aineslain 3 § ja ympäristönsuojelulain 12 §). Sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa on huomioitu myös toiminnan luonne, kesto ja vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle. Lautakunta on katsonut, että maa-aineslaissa ja ympäristönsuojelulaissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty eikä lupaa voida myöntää.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut, että lautakunnan päätös kumotaan ja asia palautetaan lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Haettu yhteislupa olisi tullut myöntää. Sijaintipaikan soveltuvuus on valituksenalaisessa päätöksessä arvioitu virheellisesti sekä ympäristövaikutusten, vaikutusalueen pilaantumisherkkyyden että kaavoituksen osalta. Päätöksen perusteluissa ei ole esitetty, miten haettu toiminta todellisuudessa vaikeuttaisi kaavoituksen toteuttamista. Tehtyä päätöstä ei ole suhteutettu nykyiseen lupatilanteeseen ja lupaharkinta on siltä osin tehty virheellisesti.

Lupaa on haettu lainvoimaiset maa- ja ympäristöluvat omaavalle kiviainesalueelle. Valittajan nykyinen ympäristölupa on voimassa 6.3.2030 saakka. Nyt käsiteltävässä lupahakemuksessa lupa-ajaksi on esitetty 31.12.2030 saakka eli vain noin yhdeksän kuukautta pidempään.

Päätöksen perusteluissa ei ole esitetty, miten haettu toiminta todellisuudessa vaikeuttaisi kaavoituksen toteuttamista. Lempäälässä ei ole vireillä eikä suunnitteilla maankäytön suunnitteluprosessia alueelle, jossa kiviainesalue sijaitsee. Haettu lupa-aika säilyy lähes ennallaan.

Päätöksessä ei ole perusteltu, millä lailla alue olisi melulle erityisen herkkää hakemuksen mukaisessa tilanteessa, jossa meluvaikutus vähenisi minimiin jäljellä olevan lupakauden ajaksi, kun lupa-alueella on joka tapauksessa voimassa maa-aines- ja ympäristölupa vuoteen 2030 saakka. Lupaprosessin aikana ei ole tuotu esiin luonnonsuojelullisia seikkoja, jotka tekisivät alueesta melulle erityisen herkän. Lähistöllä ei ole häiriintyviä kohteita. Sijoituspaikan soveltuvuutta ei voida ratkaista yksin strategisen yleiskaavan 2040 tavoitteiden perusteella.

Laadittaessa strategista yleiskaavaa oli tiedossa, että Hervannan kiviainesalueella oli vuoteen 2030 saakka voimassa oleva ympäristölupa. Yleiskaavan hiljaisen alueen kaavamerkinnän mukaan tavoitteena on pyrkiä tilanteeseen, jossa nykytilanteeseen nähden merkittävästi lisää melua aiheuttavien toimintojen sijoittaminen vältettäisiin. Yleiskaavaa laadittaessa on hyväksytty, että alueella on melua aiheuttavia toimintoja. Kaavamerkinnän sanamuoto ei ole ehdoton kielto meluvaikutusten syntymiselle, vaan tavoite välttää melun lisääntymistä.

Yleiskaavan luonnon ydinalueen kaavamerkinnän mukaan tavoitteena on pyrkimys tilanteeseen, jossa alue pyritään säilyttämään nykytilanteeseen nähden riittävän laajana ja yhtenäisenä. Kaavamerkinnän sanamuoto ei ole ehdoton.

Hakemuksessa ei ole kyse uudesta toiminnasta alueella eikä toiminnan pinta-alallisesta laajentumisesta. Kyse ei ole toiminnan keston oleellisesta

pidentymisestä. Haettu toiminta vähentää meluvaikutuksia nykytilanteeseen nähden ja muuttaa tilannetta positiiviseen suuntaan kaavan toteutumisen kannalta. Hanke ei vaaranna alueen luontoarvoja, vaan toiminnan päätyttyä luontoarvoja lisätään jälkihoitotöiden ansiosta.

Ei voida katsoa, että hakemuksen mukainen toiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen. Vireillä oleva Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaava ei muodosta estettä hakemukselle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Lempäälän kunnassa.

Lempäälän kunnan viranomaislautakunnalta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lempäälän kunnalle, Lempäälän kunnan terveydensuojeluviranomaisille, Lempäälän kunnan kaavoituspäällikölle ja Pirkanmaan liitolle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Lempäälän kunnan yhdyskuntalautakunta, jolle viranomaislautakunnan tehtävät ovat siirtyneet, on antanut lausunnon ja muun muassa todennut, että aikaisempia lupia myönnettäessä toiminnan sijaintipaikan kaavatilanne oli erilainen. Lainvoimaiset kaavat sitovat viranomaisia jo ennen tavoitevuotta 2040.

[redacted] on antanut vastineen.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut vastineen.

Pirkanmaan liitto on antanut vastineen.

Lempäälän kunnan terveydensuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Kysymyksenasettelu

Lempäälän kunnan viranomaislautakunta on hylännyt valittajan ympäristölupaa ja maa-aineslupaa koskevan hakemuksen.

Asiassa on valituksen johdosta ratkaistavana, onko lupaviranomainen voinut hylätä ympäristölupaa ja maa-aineslupaa koskevan hakemuksen sijoituspaikan yleiseen soveltuvuuteen ja alueella voimassa olevaan kaavaan liittyvillä perusteilla.

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:
1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueidenkäyttölain 32 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Pykälän 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Maa-aineslain 3 §:n 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Lain esityöt

Hallituksen esityksessä ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) todetaan ympäristönsuojelulain 11 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa muun muassa seuraavaa:

”Sijoittumisen yleisissä edellytyksissä huomioon otettavissa seikoissa määriteltäisiin nykyistä täsmällisemmin hyvälle sijoituspaikalle tunnusomaisia tekijöitä ja säädettäisiin nykyistä selkeämmin, että arviointi suoritettaisiin toiminnan ja ympäristön luonteen keskinäisenä vertailuna. Sijoituspaikan valinnassa on arvioitava riittävällä tavalla ympäristön olot, kuten esimerkiksi haitoille altistuvien henkilöiden määrä, alueen nykyinen kuormitustaso ja

alueen luonnon sietokyky. Keskeisenä terveyshaitan arviointikriteerinä on ympäristön laatu ja sille määritellyt tavoitetasot. Alueella sijaitsevat erityisen herkät kohteet kuten koulut, päiväkodit ja sairaalat voivat vaikuttaa toiminnan hyväksyttävyyteen. Erityisesti toiminnasta aiheutuva melu asettaa erityisvaatimuksia sijoituspaikan lähiympäristölle. Riittävää suojaetäisyyttä voivat edellyttää myös toiminnasta aiheutuva onnettomuusriski ja pitkäaikaisen altistumisen aiheuttama terveyshaitan vaara.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan toiminnan luonteella ja pilaantumisen todennäköisyydellä on merkitystä sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa. Arvioinnissa huomioitavia tekijöitä voivat olla myös muun muassa toiminnan kesto, ajankohta ja toiminnasta aiheutuvien haittojen merkittävyys.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan huomioon olisikin otettava toiminnan vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle. Vaikutusalueen herkkyyteen liittyvinä seikkoina otettaisiin huomioon esimerkiksi alueen maaperään, kasvillisuuteen ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ominaispiirteet.

Pykälän 2 momentin 3 kohdassa korostetaan sijoituspaikan soveltuvuutta ihmisen elinympäristöön kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta. Huomioitavia seikkoja olisivat sijoituspaikan soveltuvuus elinympäristön terveellisyyden ja viihtyisyyden kannalta.

Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan tulisi ottaa huomioon myös sijoituspaikan ja sitä ympäröivän vaikutusalueen toteutunut käyttötarkoitus ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus. Herkkiä alueiden käyttötarkoituksia ovat erityisesti asuin-, suojelu- ja virkistysalueet sekä oppilaitosten, hoitolaitosten ja majoituspalveluiden alueet. Tarkastelussa huomioitaisiin paitsi kyseisten alueiden toteutunut, myös tuleva ja kaavan niille mahdollistama käyttötarkoitus. Oikeusvaikutteisilla kaavoilla tarkoitettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan alueella voimassa olevaa maakuntakaavaa, oikeusvaikutteista yleiskaava tai asemakaavaa. Alueen käyttötarkoitus osoitetaan kaavassa kaavamerkinnällä ja mahdollisilla kaavamääräyksillä.”

Edellä mainitussa hallituksen esityksessä todetaan ympäristönsuojelulain 12 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa seuraavaa:

”Pykälässä säädettäisiin sitovasti oikeusvaikutteisten kaavojen merkityksestä luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan sijoittamisessa. Toimintoja ei saisi sijoittaa asemakaavan vastaisesti tai siten, että muun oikeusvaikutteisen kaavan toteuttaminen vaikeutuu.

Säännös vastaisi voimassa olevan ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin ensimmäisen lauseen säännöstä luvanvaraisten toimintojen ja asemakaavan välisestä suhteesta ja rekisteröitävien toimintojen osalta 30 §:n 1 momentin toista lausetta. Voimassa olevan maakuntakaavan ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan vaikutus lupaharkinnassa mainittaisiin nyt säännöksessä aiemman vain perusteluissa olleen maininnan sijaan. Kaavat vaikuttaisivat toiminnan

sijoittamiseen siten, että sijoittaminen ei saisi vaikeuttaa alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Säännös olisi velvoittava ja sitä olisi noudatettava lupaharkinnassa ja sijoitettaessa rekisteröitäviä toimintoja. Erillistä viittausta säännöksen noudattamiseen ei asianomaisissa luvuissa tarvittaisi. Lupaharkinnan perusteita koskevan 48 §:n mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta muun muassa täyttää tämän lain vaatimukset. Tämä yleinen viittaus kattaa viittauksen myös 12 §:n velvoittavuuteen.

Asemakaava osoittaa yksityiskohtaisesti alueen käytön järjestämisen, rakentamisen ja kehittämisen. Toiminnan sijoittaminen asemakaavan vastaisesti ei olisi mahdollista. Kaavan mukaisena pidettäisiin myös hanketta, jolle on myönnetty poikkeaminen asemakaavasta. Alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Tällöin on otettava huomioon maakunta- ja yleiskaavan esittämistavasta johtuva ohjausvaikutuksen yleispiirteisyys. Yleispiirteisten kaavojen ohjausvaikutus vaihtelisi maankäyttömuodoittain. Esimerkiksi virkistyskäyttöä ja luonnonsuojelua koskeva käyttötarkoitus yleensä estäisi toiminnan sijoittamisen tällaiselle alueelle. Sen sijaan esimerkiksi maa- ja metsätalouteen osoitetulle alueelle aluevarauksen pääkäyttötarkoituksen yhteyteen soveltuvan toiminnan sijoittaminen olisi mahdollista. Toiminnan sijoittamisen arviointi suhteessa kaavaan edellyttäisi tarvittaessa lausunnon hankkimista kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta, kaavoituksesta vastaavalta kunnan viranomaiselta ja maakuntakaavan osalta maakunnan liitolta.”

Saatu selvitys

Toiminnan aikaisemmat luvat

Lempäälän kunnan ympäristöjaosto on 15.11.2016 § 68 myöntänyt valittajalle ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaukseen kiinteistölle Metsä-Pietilä. Lempäälän viranomaislautakunta on 26.1.2021 § 5 päättänyt ympäristöluvan muutoksesta. Ympäristölupa on voimassa 6.3.2030 saakka.

Ympäristöjaosto on 15.11.2016 § 67 myöntänyt maa-ainesluvan kalliokiviaineksen ottamiseen ja viranomaislautakunta on 9.6.2020 § 23 myöntänyt lupaan maa-aineslain 16 §:n mukaisen vähäisen muutoksen. Myönnetty maa-aineslain mukainen lupa on voimassa 5.12.2027 saakka.

Hervannan kiviainesalue (asiakirjoissa käytetään myös nimeä Kuurnakorven kiviainesalue) sijaitsee Koipitaipaleentien päässä Iso-Keurujärven eteläpuolella. Lempäälän kuntakeskus sijaitsee noin 11 kilometriä suunnittelualueesta lounaaseen.

Toiminnan muutosta koskeva hakemus

Destia Oy on hakenut maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen ottamiseen, kallion louhintaan ja louheen murskaukseen sekä rakentamisessa syntyneen louheen vastaanottoon ja murskaukseen.

Suunnitelma-alueen kokonaispinta-ala on 13,6 hehtaaria, josta ottamisalueen pinta-ala on 11,7 hehtaaria ja kaivualueen pinta-ala on 7,6 hehtaaria. Suunnitelma-alueella on aikaisemmat voimassa olevat luvat vastaavaan toimintaan siten, että alin ottamistaso on noin +129…131 m. Yhteislupaa on haettu samalle ottamisalueelle sekä lähes samalle lupa-ajalle voimassa olevien lupien kanssa. Hakemuksessa louhinnan pohjataso muuttuu 5,1 hehtaarin alueella laskien 15 metriä nykyisiin lupiin nähden. Melutaso ympäristössä pienenee, kun toiminta siirtyy alimmalle pohjatasolle. Kalliokiviaineita louhitaan vuosittain noin 95 000 m³ktr. Alueella vastaanotetaan vuodessa louhetta enintään 10 000 tonnia. Mursketta tuotetaan vuosittain yhteensä keskimäärin 150 000 tonnia ja enintään 300 000 tonnia.

Kaavoitus

Lempäälän kunnan strateginen yleiskaava

Suunnitelma-alueella on voimassa Lempäälän kunnan strateginen yleiskaava 2040, joka on tullut voimaan 18.8.2021. Strategisessa yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kaavakartan 1 mukaiselle luonnonrauhan ydinalueelle sekä kaavakartan 2 mukaiselle hiljaiselle alueelle.

Luonnonrauhan ydinalueen kaavamääräyksen mukaan luonnon hyvinvointi ja hyvinvointivaikutukset ovat tärkeä osa Lempäälän vetovoimaa. Alueelle luodaan merkittävä virkistyksen ja luonnonrauhan kokonaisuus. Luonnon ydinalue pyritään säilyttämään rakentamattomana sekä riittävän laajana ja yhtenäisenä. Alueelle tai sen läheisyyteen tulee välttää sijoittamasta toimintoja, jotka merkittävästi vaarantavat luontoarvoja tai aiheuttavat häiriöitä luonnolle tai ihmisille.

Hiljaisen alueen kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa huomioidaan pyrkimys säilyttää alue hiljaisena. Alueelle tai sen läheisyyteen tulee välttää sijoittamasta toimintoja, jotka merkittävästi lisäävät alueen melua.

Strategisen yleiskaavan yleismääräyksen mukaan maankäytön suunnitteluun vaikuttavat myös muut kuin strategisen yleiskaavan kaavakartalla esitetyt seikat, mikä tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Strategisen yleiskaavan 2040 kaavaselostuksen mukaan strateginen yleiskaava ei kumoa voimassa olevia osayleiskaavoja, vaan toimii näiden yläpuolella ohjaavana ja yleispiirteisenä kehittämistavoitteiden asettajana.

Viranomaislautakunta on pyytänyt Lempäälän kunnan kaavoituspäälliköltä lausunnon hakemuksesta. Lausunnossa on muun ohella todettu, että retkeilyyn liittyvien ulkoilu- ja hiljaisiksi alueiksi soveltuvien alueiden määrään on syytä suhtautua entistä tarkemmin. Yhdyskuntarakenteen tiivistyessä ja laajetessa tulee jättää riittävät vapaat alueet suunnitteluvaraksi. Alueen tarkempi suunnittelu tulee ratkaista kaavoituksella yhteistyössä (kaavoitusprosessi).

Lausunnossa on todettu, että yleispiirteisempien kaavojen ohjauksen mukaan alueen kehittämistä tulee jatkossa suunnitella yleiskaavoituksen keinoin strategisen yleiskaavan ja maakuntakaavan ohjauksen mukaisesti. Hiljaisen luonnonrauhan ydinalueen tulee olla riittävän suuri. Alueelle tulee mahtua yhtenäiset luonnon ydinalueet tai luonnon kokonaisuudet, joilla on tarvetta retkeilyn, ulkoilun ja luontomatkailun järjestämiseen. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja ne tukevat luonnonympäristöjen kytkeytyvyyttä, säilymistä ja virkistyskäyttöä.

Lausunnossa on todettu, että ottaen huomioon alueelle luvan jälkeen vahvistuneet kaavojen merkinnät ja määräykset sekä muut lausunnossa todetut asiat ei uuden luvan myöntämiselle ole edellytyksiä. Luvan myöntäminen olisi kaavojen vastaista.

Muu kaavoitus

Suunnittelu-alue sijaitsee Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä (MK).

Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavassa (hyväksytty 7.4.2025 ja voimaantulopäätös 16.6.2025) suunnittelualueesta vajaa kaksi kilometriä luoteeseen on osoitettu Höytämönjärven - Koipijärven alueelle siniviherluonnon monimuotoisuuden ydinalue -merkintä.

Suunnittelualue sijaitsee Lempäälän kunnan oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan alueella. Iso-Keurujärven ympäristössä on voimassa rantaosayleiskaava ja rantakaava.

Oikeudellinen arviointi

Valittajan lupahakemuksessa on ollut kyse olennaisesti vastaavasta toiminnasta, jolle on aikaisemmin myönnetty ympäristölupa ja maa-aineslupa samalle alueelle. Asiassa on hallinto-oikeudessa keskeisesti kysymys siitä, onko lupahakemus voitu hylätä sillä perusteella, että alueen kaavoitus on muuttunut. Lupaviranomainen on hylännyt hakemuksen maakuntakaavan ja yleiskaavan vastaisena. Asiaa on tässä valitusasiassa arvioitava sekä ympäristönsuojelulain että maa-aineslain perusteella.

Hallinto-oikeus toteaa, että Lempäälän strateginen yleiskaava on hyväksytty oikeusvaikutteisena kaavana, joka on voimassa kunnan koko alueella. Alueidenkäyttölain 32 §:n 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole

oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella voimassa muutoin kuin kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Kun maakuntakaavat eivät ole olleet voimassa alueella, ympäristölupaa koskevaa hakemusta ei ole voitu hylätä maakuntakaavan vastaisena. Hallinto-oikeus toteaa, että maa-aineslain 3 §:n 2 momentissa ei mainita maakuntakaavaa, vaan voimassa oleva asemakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava. Näin ollen maa-aineslupaa koskevaa hakemusta ei ole voitu hylätä maakuntakaavan vastaisuuden perusteella.

Viranomaislautakunta on hylkäävässä päätöksessään viitannut myös yleiskaavan vastaisuuteen.

Hallinto-oikeus toteaa, että Lempäälän kunnan strategisessa yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kaavakartan 1 mukaiselle luonnonrauhan ydinalueelle sekä kaavakartan 2 mukaiselle hiljaiselle alueelle. Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö on hakemuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, että hakemuksen hyväksyminen olisi yleiskaavan vastaista. Strategisen yleiskaavan kaavaselostuksen mukaan maaperää muokkaavia toimintoja, kuten maa-aineksen ottoa, ohjataan pois ekologisesti tai virkistyksellisesti merkittävimmiltä alueilta (selostuksen s. 33).

Hallinto-oikeus toteaa, että strategiseen yleiskaavaan liittyy tiettyä tulkinnanvaraisuutta. Nimensä mukaisesti yleiskaava on tarkoitettu strategiseksi ja se on monessa suhteessa yleispiirteinen. Hallinto-oikeus arvioi kuitenkin, että oikeusvaikutteisessa kaavassa on riittävän selvästi päätetty hiljaisesta virkistysalueesta siten, että lupaharkinnassa on voitu rajoittaa maa-ainesten ottotoimintaa. Luonnonrauhan ydinaluetta ja hiljaista aluetta koskevat merkinnät kaavassa voivat rajoittaa uusia hankkeita tai nykyisten toimintojen laajentamista. Tähän nähden merkitystä ei ole sillä, että valittaja on viitannut aiemmin myönnettyihin lupiin ja siihen, että ympäristövaikutukset saattaisivat olla lievemmät kuin aiemmin.

Lupaviranomainen on siten voinut katsoa, että hakemuksen mukainen toiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Ympäristönsuojelulain mukainen hakemus on näin ollen tullut hylätä ympäristönsuojelulain 12 §:n vastaisena. Maa-aineslain mukainen hakemus on vastaavasti tullut hylätä maa-aineslain 3 §:n 2 momentin nojalla sillä perusteella, että ottaminen vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Valitus on siten hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Lempäälän kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen

julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **10.12.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki, lainoppinut hallinto-oikeustuomari Hanna Nieminen-Finne sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi.

Esittelijä Peik Strömsholm

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Destia Oy/[redacted], oikeudenkäyntimaksu 310 euroa
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Lempäälän kunnan yhdyskuntalautakunta (aiemmin viranomaislautakunta)

Lempäälän kunnan terveydensuojeluviranomainen

Lempäälän kunnanhallitus

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Pirkanmaan liitto

[redacted]

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/tietoa-meista/tietosuoja/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/